

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre . . . 16 frt. || Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. || Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy □ centimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyiltéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Izgalmas napok.

Magyarország politikai életében az idén nem volt holt saison. Ellenkezőleg akkor volt a legelevenebb, mikor a kanikulai hőség mindent elszokott mibbasztani. Azok az események amelyek most gyors egymásutánban következtek egymást valóságos izgatottságba hozták a nemzetet. Haragos izgatottságba jött a nemzet a horvátok viselkedése miatt s aztán a düh a szégyen kettős érzete tört ki belőle, mikor leplezték a budapesti németek hazatérését.

Anémét színház ügye, mely csöndes titokban, majdnem a megvalósulás stádiumába jutott, állandóan a legintenzívebb módon érdekli nemcsak azokat, kik hivatásból foglalkoznak a közügyekkel, de a társadalom összes rétegeit, hol a közügyek iránt érzékkel viseltetnek.

A gyászmagyarok merénylete fölött egyhangú a vélemény: a megvétel illeti őket, mely kijár azoknak, kik hitlen árulói a honnak, mely fiait ismert el. Mert azok az utólagos hű önérzettel és tartuffi számom-bánommal vegyes nyilatkozatok, melyeknek alaphangja, hogy az illetők nem tudták, mit irnak alá, csak szármalmas mosolyt csálnak az ajkakra.

A mi azonban itt a kedélyeket izgatja, az a várakozás: vajjon fog-e illetékes helyeken a nemzeti önérzet oly imponáló erővel föllépni, hogy a Szent-István koronáját nem ismerő árulókkal az az ügy is lesöpörtessék a színtérről, melyet a nemzeti élet ellen vivandó titkos harcban fontos legyvernek jelentettek ki ők és a melyet a magyarságnak sem szabad ki-csényleni.

A német színháznak, melynek ily bevallott gyalázatos céljai vannak, most már nem szabad Budapesten léteztetnie. — A nemzeti közérzetnek tiltakoznia kell ellene minden téren parlamentben és társadalomban, a sajtóban és a szószéken. A magyar írók fölemelték tiltakozó szavukat, más tényezőknél is így kell cselekedniük. Mert azokkal a megbízhatatlan „hazafiak”-kal, kik a magyar érzelmiség fittogtatásával az anyagi és szellemi elismerés minden fajtát elfogadják, de alkalomadtán kitor belőlük az ellenséges érzület, vagy legjobb esetben is a közönyösség — meg kell érteni, hogy a magyarság ön-

tudatos egységével állanak szemközt, ha ők nincsenek vele.

A miniszterelnök feleletére, melyet e botrányos ügyben beadandó interpellációkra, hír szerint, még e hét folyamán adni fog, mindenki feszültséggel várakozik.

Mit felel a miniszterelnök még nem tudni; ámde már is méltán aggodhatik a nemzet, és méltán bizalmatlan-kodik előre is a miniszterelnök urban.

Miért?

Mert annyira világos itt a németek bűne, hazatérése, gyalázatos céljai, hogy eljárásuk felett kimondania lesújtó ítéletet: egy percig sem lehetne habozni.

És a miniszterelnök ur úgy lát-szik még is habozik. Nincs bátorsága önállóan itélni ez ügyben, mely hazatérés ugyan, de a melyet valószínűleg osztrák sugalmazásra követtek el. Ezért néz aggodalommal a nemzet a miniszterelnök válasza felé.

A másik ügy, mely fejleményeiben és esetleges következményeiben mind nagyobb cause célbre-vé alakul, a fiúmei tüntetésekből eredt Uselac-ügy.

Ez ügyben is méltó aggodalmi vannak a nemzetnek. Mert ki hitte volna, hogy a magyar honvédelmi miniszter a magyar alkotmány egyik hivatott óra vag frontot a képviselő-háznak és a nemzeti közvéleménynek egyaránt? Ki hitte volna, hogy még a sajtóban is emelkednek egyes hangok, melyek Uselac eljárását séptitgetni merészelik.

Katonai körökben pedig az a fel-fogás, hogy Ugron a parlamentben feltélesen mondottakért a katonai becsületnek számadással tartozik. — A parlament tagjaiból alakult bizottság, mint tudjuk, más véleményrel volt, a képviselőház pedig Beöthy indítványára a mentelmi bizottsághoz utasította az ügyet. A mentelmi bizottság, ha nem akarja elismerni, hogy a katonák oly polgárok, kiknek sérthetlensége fölötté áll a népképviselői sérthetlenségének, hanem akarja Ugront törvénytelen lépésre sarkalni, más nézetet nem valhat, mint az a bizottság.

Fejérváry báró ur, a ki annyiszor mutatta már ki, hogy a magyar nemzetnek inkább ellensége, mint barátja — nemcsak a nemzeti közvélemény-nel, hanem pártjával és ennek foly-

tán a kabinettel is ellenkezésbe jutott: vissza fog vonulni. Más alternatíva nincs. A báró generális ur nem maradhat tovább abban az állásban, a melyben a parlamenttel és a nemzeti közérzettel jött ellenkezésbe.

Hadd menjen, semmi szükség rá!

Politikai hírek.

Interpellációk. Mint Budapesti tudósítanak ott nemcsak parlamenti, hanem összes politikai és társadalmi körökben élénk megbeszélés tárgya volt amaz interpelláció, melyet Ugron Gábor és báró Kaas Ivor a német színház ügyében intéztek a miniszterelnökhöz. E körök érthető érdeklődéssel várnak ama válasza, melyet Szapáry gróf adni fog. Az iránt alig van kétség, hogy a német színház engedélyokmányát nem fogja meg-erősíteni, mert ha ezt tenné meghazudtolná a királyt, arculcsapná a nemzetet. A kíváncsiság tehát nem a kérdések eme része felé fordul, hanem azt találgatja, minő módon teszi majd ezt a belügyminiszter, nem fog-e kitérni a megoldás elől azért, hogy halogatja a választ ad graecas calendis, — avagy augusztus 10-én tul, mikor a képviselők szét-mennek, vajjon gondoskodik-e arról, hogy a felségfolyamodás aláírói ne viselhessenek tovább közhivatalokat. Szombaton egyébként a miniszterelnöknek talán módjában lesz egy harmadik interpellációra is válaszolni, mert — mint értesülünk — ekkor Fenyvessy Ferencz kormányparti képviselő is interpellálni szándékszik a német színház ügyében.

Képviselőjelölés. A Firczak Gyula lemondásával megürült nagybereznai kerület függetlenségi választói e hó 26-án tartott értekezletükön egyhangúlag Drohobeczky Gyula gör. kath. lelkész s az ungvári tanítóképződe népszerű igazgatóját léptették fel képviselőjelölésnek. Ellenjelöltje még nincs és valószínűleg nem is lesz.

Angol világlat a magyar parlamentről.

A „Times” legújabb száma a szokottnál sokkal részletesebb tudósítást közöl a mi képviselőházunk legutóbbi üléséről. Különösen kiemeli Ugron Gábor interpellációját a miniszterek esküjére vonatkozólag s Beöthy Ákos felszólalását a párbaj-ügyben. Egész terjedelmében közli az Ugron által bemutatott eskümintát s azt a megjegyzést teszi reá, hogy nem igen látszik valószínűnek, hogy ez a hitles szöveg, mert alig tehető fel, hogy protestáns miniszter, mint Tisza Kálmán, a volt miniszterelnök, a Szűz Máriára esküdjek. Az immunitási kérdésre vonatkozólag a tudósítás mint különös dolgot azt emeli ki, hogy a parlament lesz hivatva

határozni a fölött, vajjon meg van-e engedve vagy nincs, párbajra hívni a képviselőház egyik tagját a házban tett nyilatkozatáért, midőn az ország büntetőtörvénykönyve súlyos büntetéssel sújtja a párbajra való kihívást.

A T. Ház.

Saját tudósításunk. —

Bpest, jul 30

A kormánypart tegnap egy egész hó-napra lelkesedte ki magát. Ideje volt már a nagy hallgató pártnak okot adni egy kistűntető lelkesedésre. Ezzel ki tombolták a régen tartogatott hevesseget és tegnapról kezdve visszaestek a fásult közönyösségbe. Nincs semmi hang. Fáradtak, csüggedtek, kedvetlenek és maholnap a miniszter biztatása sem fog rajtok. Megunták már hogy a miniszterelnök egyszerűen makacssággal, opponál a függetlenségi párt érveinek. Sajnálják, hogy a kormányelnök nem képes többre, de már ők maguk is röstellik egy olyan javaslat mellett tartani ki, a melyiket senki sem bir megvédelmezni. De meg nem is kísértik meg.

A mai nap is egészen a függetlenségi párt-é volt. A vitát Simonfay János kezdte. Az államosítás hívei hiába kerestek volna obstruáló részleteket a Simonfay beszédében, teljesen objectiv beszéd volt az is hatásos.

Ezután Irányi Dániel szólott az első szakaszhoz, mert itt erősképen megfeneklett a vita és nincs is kilátás arra, hogy a mameluk had egyhamar tovább lenditse. Irányi nagy hatással polemizált Szapáry miniszterelnök beszédével, majd áttér arra, hogy a kormánypart és sajtója minő elbánásban szokta a függetlenségi pártot részesíteni, ha az ország függetlenségét kívánja, ha a testi büntetés eltörlését, a vallásszabadság behozatalát sürgeti, akkor idealistának mondják, s ha a nemzet jogait a többséggel szemben is védi, akkor reakciónak. Hát ki indítványozta a választási visszaélések megbüntetését s ki hozta szóba a munkások sorsának javítását? Másrészt ki csempészte be a feketesárga jelzőszószót, ki tette kötelezővé a német nyelvet, ki ellenzi még ma is a vallásszabadság behozatalát, ki halasztotta maig a kuriai bíraskodást s ki akarja most a tisztviselők kinevezését behozni? Mikor a tények így bizonyítanak, akkor a magyar nép tudni fogja, hogy mely zászló alatt találja az igazi szabadelvűséget s a maga igaz, önzetlen barátait. A szakaszt nem fogadja el, hanem pártolja Helfy Ignác módosítványát. Irányi után Győry Elek mondott egy nagyszabású és gyújtó hatású, parlamenti magaslalon álló beszédet. Győry beszédét még azok is szívesen hallgatták, a kik nem vol-

tak vele egy nézetben. A kormány javaslata ellen intézett e hatalmas beszéd az egész függetlenségi pártot felvillanyozta.

Az alku.

Tegnap táviratilag adtunk hírt arról, hogy a miniszterelnök az ellenzék vezéregy-niségeivel alkuba igyekezett lépni, hogy a tárgyalások gyors lefolyását biztosítsa.

Ebből látható, hogy a miniszterelnök végre belátta, hogy sem a hatalma, sem a makacssága, sem a többsége nem elégséges ahoz, hogy keresztül erőszakolhasson egy törvényjavaslatot, mely káros és veszélyes a nemzetre; belátta a miniszterelnök, hogy a függetlenségi párt igazságos küzdelmét az egész nemzet kezdi magáévá tenni és a kormánypart könnyelmű politikáját mindenki elítéli.

Most már Szapáry belátta, hogy állása meg van ingatra és az nemsokára tart-hatatlan lesz. Alkura szánta el magát. Meghívta a miniszteri szobába gróf Apponyi Albertet, Irányi Dánielt és Ugron Gábort. Az ingadozó hatalmu miniszter, hogy tovább is megtarthassa állását, a parlament tekintélyét sértő alkuba akar bocsát-kozni. Hol a gőg, a vakmerőség és a nume-rusokba vetett bizalom kegyelmes ur? Ime a nemzeti közérzettel szemben hová tör-pültek mindazon tényezők, melyekre olyan fenhéjázólag szoktak hivatkozni.

Az értekezleten, — a mint nekünk ír-ják — Szapáry azt az ajánlatot tette, hogy engedje az ellenzék a javaslat első részét letárgyalni s azután szünet lenne és a másod-ik rész tárgyalását majd ősszel folytatnák. Az ellenzék vezériférfiai természetesen párt-gyűlés elé viszik az ügyet és annak határo-zata szerint felelnek a miniszterelnöknek. Anyai előre is bizonyosnak látszik, hogy a párt nem fog engedni a megszorult minisz-ternek.

Ugron Gábor beszéde.

A német színház ügyében.

— A képviselőház szerdai üléséről. —

T. ház! (Halljuk! Halljuk!) A Kaas Ivor br. t. képviselőtársam által előterjesztett indoklás igen soknak fejtegetésétől fölment engem. Az a fölségfolyamodvány, mely az egész nemzetet megbotránkoztatta, melyben a császárt ismertetik a mi urunkkal, kirá-lyunkkal szemben; az a fölségfolyamodás, a melyben el akarják árulni Magyarországot Ausztria császáriának; a magyar nemzetet a németnyelvű osztrák birodalomnak — és ta-lán még magának a német birodalomnak is kedves szolgálatot: vélnék tenni, ez t. ház,

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA”.

1891. Július 31.

Egy tárczára való.

Vad, durva, erőszakos férfi, a kinek nincs érzéke semmi iránt, a mi szép, gyön-géd; kíméletlenül lökte ki ajtaján a ha-lorány, gyöngye szöke asszonyt — pusztá gyanura.

Menjen. Hadd menjen! hidegben, öltö-zetlenül, télvíz idején! Kotródjék a háztól és pusztuljon el ott, a hol épen neki tet-szik, ő meg nem tűri többé a házában, mert — mert gyanakszik rá.

Czinikus, kétértelmű célzásokat tettek rá valahol, a hol az éj javarészt töltötte bor és kártya között, elfásult lelkű, dere-sedő idült gavalldérok, s mert az asszonyka nem vallott, nem vallhatott, hiszen nem is volt mit, a férfi kegyetlenül kilökte őt a házból.

Aztán letült íróasztala mellé s irni kez-dé a pört.

Elvállik tőle, el ő, nem tűri meg a há-zában, hiszen gyanakszik rá.

A gyermek pedig Nő hát a gyermeknek sokkal jobb anyja nélkül, mint olyan anyja mellett, a kire gyanakszik az apa. Épebe mártotta tollát, elmondta leple-zetlenül gyanuját, elmondta úgy, mint po-sitiv valóságot, hiszen tanuja is volt reá.

A szobalány, ki fenyegetésekre, pénz-jegyekre nem akart vallani, vallott, a mi-

kor megcizirogatta az „ur” s megígérte, hogy megtartja ezután is.

Édes istenem, hát hogy ne könyörtölne meg egy érzékeny szívű „Betti”, vagy „Toni”, mikor az „ur” olyan szépen kéri! De bi-zony még meg is esküszik rá a szent ke-reszt előtt.

— Ugy volt, mikor elment hazulról az ur, az „asszony” mindig az ablakban tilt.

— Az „asszony” fogadta a sztrikelo-vas tüztértsit közzöntését, az „asszony” egye-dül is elment délelőtt, az „asszony” igen, már csak „asszony”, a nagyságos asz-szonyt „kilöktük”

II.

A halovány, gyöngye szöke asszony pe-dig dideregve húzódtott meg a kapu alatt. Fázott. Forró könyei barázdákat vontak ar-czán, s ezek a barázdák kihültek, hogy még tűrhetlenebbé tegyék a helyzetet.

A kicsi asszony nem is gondolkozott eleinte. Nem volt tisztában magával, kirekedt a józan esze.

Majd magához térítette a hideg „szél”. Idegesen sétált le és föl az ablak alatt. Le-lékében a remény egy halvány sugara villant meg. Hátha visszahívják.

Hátha ez is csak egy azok közül a próbák közül, melyeknek kiteszi a jó isten az embert, — a mint ő a zárdában tanulta. Ugy van, az kell legyen, mert ő nem vétett semmit, nem büntetheti meg ilyen könyörtü-letlenül az isten.

Bűszkesége nem tartotta vissza. Van is egy 18 esztendő asszonyban bűszkeség.

A zárdában alázatosságra, engedelmes-

ségre tanították, a mint onnan kijött, férj-hez adtak urához és parancsolóához, a kit összesen kétszer látott azelőtt, az ő házához nem járt senki, ő se járt sehova, ha csak nagy ritkán el nem vitte férje a színházba; mikor ébredhetett volna hát föl benne az ö-nérezet.

Aztán lehetett volna bármi büszke, megtöri az anyja bűszkeségét egy korlátot nem ismerő vágy, gyermekét látni.

S a halovány asszony várt, didergett föl és alájárva az ablak alatt; — hátha visz-szahívják.

Eljött a reggel. A szobalány sietve tá-vozott hazulról, félrelökte utjából az örm-repesse felé siető asszonyt.

— Mit akar? mondá. Itt nincs „magá-nak” helye!

A kicsi asszony csak megállt, mint egy sobálvány. Nem tudta, mi történik vele.

Majd visszatért a cseléd kocsin, a me-lyen elmentek hármasban, az ur, a szobalány, meg a gyerek.

A kicsi asszony szeretett volna odakiál-tani gyermekének, de nem jött ajkán hang. Élettelenül esett végig a fagyos kövezeten, minden novellai szabály, minden velőtrázó si-koltás nélkül.

III.

Mikor aztán fölnyitotta szemeit egy előkelő vendéglő legfényesebb szobájába ta-lálta magát. Puha melegágyban feküdt s ágya szélénél állt az orvos, ki azonnal tá-vozott s az a gazdag szeszgyáros, kiről min-den alkalommal észrevette a színházban, hogy látszóva szüntelen felé van fordulva.

Férje azt mondta róla, hogy igen ve-szedelmes ember, különösen vagyonatlan nőkre nézve.

Az asszonyka nem tapasztalta ezt. A szeszgyáros gyöngéden közelített felé, el-mondta, hogy mindent tud, férje elutazott, ellene be van adva a válópör, hogy ő szedte föl a köveztől, mikor ott kétségbeesetten összeesett, idehozta, hogy nemsokára elhagy-hatja az ágyat s hogy mindezeknek már öt napja.

Az asszonyka hallgatott de megszo-ritotta hálásan a szeszgyáros kezét.

A zárdában így tanítják azt, a hála kö-vetendő erény, már csak azért is, mert az egyedüli jutalma a könyörtületességnek.

Azt ugyan még a tisztelendő nővérek se tudják, hogy a szép és fiatal nők jölteitől nem sorolják a nagylelkű mecenások közé.

S a halovány szép szöke asszony meg-gyógyult. El is mehetett volna már de hová? Nincs helye neki otthon. A jó ba-rát azonban tudott tervet. Férje amugy is elvállik tőle, akkor egyedül marad Ő nem akarja most érzelmei nyil-vánításával bántani, de majd, ha a válópör lejár igen; akkor talán lesz bátor-sága addig azonban fogadja el az ő segítségét

Nincs mit tegyen. Nem mehet a Du-nának, neki élnie kell gyermekéért, ki tudja, nem lesz-e szüksége rá a gyermeknek már a közel jövőben?

Az ő ajánlatán nem szabad megbotrán-koznia, ő nem olyan közönséges ember, nem is kíván egyebet, mint engedélyt arra, hogy

néha meglátogathassa, hadd üdüljön föl tá-rsaságában fárasztó, nehéz munkája után egy csésze thea mellett.

Aztán

Hátha meg fogja kedvelni, hát ha még remélhet.

A halovány asszonynak megdobbant a szíve. Ő még nem tudta miről van szó; a zárdában azt se tanítják s vele sohase beszélt senki ezen a hangon. Az, a kihez hozzáad-ták, a ki férje, mindene kellett volna legyen, kiverte a házból ártatlanul, mint a hogy egy rosz cselédet szokás s az az „idegen ember szó nélkül odanyújtotta kezét, szemei-ben könyök csillogtak s a szeszgyáros azután naponta fölkereste a halovány, szép szöke asszonyt, legtöbbször nála maradt théatra, — néha azután is.

IV.

Az „urat” vágató lovak hozták vissza a városba, a gyermek beteg, nagyon beteg. Félre is beszél, legalább így kell lenni, mert szüntelen az anyját hívja, pedig már két esz-tendő, tudhatná, hogy neki az „asszonyt” emlegetni nem szabad.

S a gyermeknek még sincsen más sza-va. — Anyám! jöjj már, olyan régen várlak, meghalok.

Az orvos is azt mondja, meglehet, ez még segítene.

A vad, durva, erőszakos férfi izgatot-tan jár föl s alá a szobában.

Egyszer csak nyakába kanyarítja köpe-nyét s elmegy hazulról.

Hová? — — — — —

Az elegans hotelben barátságos me-

csak egy szimptoma, csak egy nagyobb és mélyreható betegségnek nyilvánulása. (Igaz! Igaz! a szélsőbalon.) A betegség maga az, hogy a nemzet között élőkben a nemzetnek közjogi helyzete nem tartott folyton tisztán, miként azt még az 1867. XII. t.-cz. is előírja. Nemcsak egyesek, de egész intézmények állottak és állnak oly alapon, a mely részben való megtagadása és megvonása az 1867. XII. t.-cz.-ben foglalt kiegyezésnek. S a szemem, a mely ebből kiáramlik az, hogy ez a nemzet a maga közjogi sérelmeit igyekezzék észre nem venni; az ő hatalmasai és nagyjai, kik arra vannak hivatva, hogy a nemzetnek jogait csorbítatlanul megőrizzék s azért a nemzet összes hatalmát az ő kezükbe tette le, ezek a férfiak, mikor egy sérelem követelték el, annak kárait mindig elakarják titkolni, a helyett, hogy midőn a kis sérelem elkövetődött, már akkor a nemzet jogának védelmét megkezdénék, hogy azok erőlyes védelme által útját szegnek nagyobb és erősebb támadás bekövetkezésének. (Élénk tetszés a szélsőbalon.)

A közjogi fogalmak itt az országban megzavarodtak. Tekintélyes férfiak, nagy vagyonghoz jutottak, kik magas állásokat bírnak, kiket a társadalom és a kormány, melynek számára önként és hatalmat kívánnak folyton kitüntetett tanácsadók bevonat magánaton és a törvényhozás útján, ezek az emberek nincsenek tisztában azzal, hogy ki a magyar király, mi annak a joga, mely tisztelettel tartoznak annak, hogy a magyar királyt nem szabad senkinek, még az osztrák császárnak sem elárulni. (Élénk tetszés a szélsőbalon.)

T. ház! Ha ez szimptoma, ugy másfelől int bennünket, hogy jövőre igyekezzünk arra hogy a nemzetnek saját érdeke iránti érdeke ne tumpuljon el: e nemzet akarataának erőlye hogy megvédelmezze a maga jogait, ne zűb-basztassék el. Az az elphutási rendszer, a nemzetnek elaltatása, hogy veszőlyektől ne tartson, hanem magát és saját létét és állami fenmaradását veszőlyen kívül állóknak ismerje hogy lemondjon minden ember arról hogy ő egyénenként is köteles a nemzet jogai felett ébren örködni, hanem csak az a tudat éljen benne, hogy a kormány és a kormányzással megbízott közeg fognak fenjelle örködni: ez az elphutási rendszer szűnjék meg már egyszer feltől lefelé működni. (Igaz! Ugy van! Élénk tetszés a szélsőbalon.)

Ez a jelenség, a mely ezen felsőfolyamodványban most feltűtötte a fejét, ez a jelenség öve int minket mert nem egyedül jelenik meg, hanem a csoportozat és a kísérlet és a környeztet, a mely jelenségek közepette ez felmerül, arra int minket, hogy a nemzetnek csendes elalvása a nemzeti erőnek és a nemzeti éberségnek megrompoltása felhaborította e hazának ellenségeit. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon) hogy mind több oldalról és mind több irányban, mind következőbb módon lépjenek fel. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Kegedje meg a t. ház, de mikor azt látjuk, hogy a főrendiház egy tagja, a mely főrendiházban oly emberek foglalnak helyet, a kiknek, ha nem is maguknak, de család-juknak története a nemzet történetének lap-jaival időről-időre összefoly; a hol oly férfiak ülnek, a kik e nemzetnek szabadságért és alkotmányért való harcaiban és küzdel-meiben annyszor kitétek magukat annyi szenvedésnek annyi üldöztetésnek: ott azon férfiaknak közepette a magyar kormány akaratából, a magyar kormány kitüntetéséből foglal egy férfi helyet, a ki aláír egy ily felsőfolyamodványt és azután előáll azon mentességgel, hogy nem tudta, mit irt alá. (Derűtlenség a szélsőbalon.) Hiszen akkor azt kell, hogy higgyük, hogy Magyarországon a vagyont szerezni könnyelműséggel lehet, nem pedig hasznos, erőlyes munkássággal és hosszú fáradsággal; mert a ki aláír egy ok-

mányt és azt mondja, nem tudja mit irt alá, az csak könnyelmű lehet. (Tetszés a szélsőbalon.) De igenis az elkövetett hibát, az elkövetett, bünt — mert ez árulás, bűn a nemzetet szemben — (Ugy van! a szélsőbalon) a bünt most tagadni akarják. De az ő tagadásuk, kicsinyeségük, törpességük ne ámtasa e nemzetet, mert bosszút állani, megfenyíteni, megtorolni, a mennyiben a magyar törvényhozástól függ, a magyar törvényhozás, a felsőház meg fogja találni reá az utat és remélem is, hogy hazafisága nem fogcsüörtörtököt mondani, midőn kebeléből ki kell zúnie azt a férfit, a ki ily árulásra vetemedhetett. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

De a magyar társadalomnak a maga egészében kell, hogy ezen megfenyítésit munkába részt vegyen. S ott a szabadelvű pártira appellálók. Az önkök körének tagja az a Singer Zsigmond hírlapíró. (Egy hang a jobb-oldalon: Már nem tagja. (Fegnap még tagja volt és hogy kilépett volna, azt én nem lát-tam sehol sem; (Egy hang balfelől: Tegnapp lépett ki!) Jól van, ha tegnap lépett ki, jakkor bővebben kell, hogy vele foglalkozzam, mert ő a „Neue Freie Presse“ tudósítója. Mily irányú lap ez? Az a lap Magyarországon a magyar nemzetnek érdekét, iparát, kereskedelmét, nemzeti létének önállósítását és függetlenségét mindig megtámadó lap, (Ugy van! Igaz! a szélsőbalon) a mely lap — teljesen áll az, a mit Kaas Ivor t. képviselő-társam mondotta — a magyar államférfiaknak, a magyar minisztereknek bizalmasa volt. (Ugy van! Ugy van a szélsőbalon.) Előbb jelentek meg ott az értesítések mint megje-lentek a magyar lapokban. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon.) En magam jártam úgy, hogy egy interpellációra a miniszternek teljes tartalmú válaszázt 16 órával előbb olvastam a „Neue Freie Presse“-ben mint nekem az akkori miniszter megadta. (Ugy van! Igaz! Mozgás a szélsőbalon.) És t. ház még jellemző az is, hogy ez a múltidőse annak a lapnak és annak a lap tudósítónak nemcsak, hogy egy hatalmas politikai körből nem zárta őt ki, és bizalmába vonta be. Bocsnatot ké-rek, egy magyar államférfira nézve többet kell hogy érjen, ha nemzete van iránta el-ismeréssel, mintha a „Neue Freie Presse“ (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Volt egy miniszter — és ez mutatja a kabinet szolidaritását — a kinek nemzeti irányú tevékenységét a „Neue Freie Presse“ napról-napra vádolta és denuncziálta odafenn Ausztriában és idebenn az országban, addig a nemzet neki dícsőretet mondott. És mi történt. Ok volt ez a kormányának egy tag-ját megtámadni, a többi tagjait pedig imitt-amott dícsőretben részesíteni, de egészben a nemzet ellen folytatni munkát és a nem-zetet mindenütt bevadálni, rágalmazni a kül-föld előtt. Adott-e ez okot arra, hogy poli-tikai testületbe, politikai pártba ily férfiú bevittessék és ott megtűressék? (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

T. ház! Nem az egyes férfakkal való foglalkozás az én czélom és egyedül a közbeszólások tereltek engem erre a czélra.

Tudva van az is, hogy ezen urak nem csak itt, hanem a német birodalomban is kereset segélyt. (Mozgás.) Láttam a szöve-gét a német császárhoz intézett folyamo-dásnak. Azonban annak valóságát verifikálni nem lehetvén, a nyilvánosság előtt nem haszná-lom; fel és nem használják fel azok, a kiknek kezében van. De akár igaz, akár nem, hogy a német császárhoz folyamodtak, kétségtelen az, hogy itt a német színház en-gedélyezésének indokál az hozatott fel és az dobatott latba, hogy mikor mi a német birodalommal szövetségben vagyunk és a né-met vám- és kereskedelmi szerződést akar-juk megkötni, akkor Németország irányadó köreit le kell köteleznünk azzal, hogy Ma-gyarországon német színház nyitására az en-gedély adassék meg.

Már volt alkalom a parlament színe előtt kijelenteni, hogy ha Németország azt akarja, hogy Magyarországtól szövetesége legyen akkor Németország engedje Magyar-or-szágot magyarnak lenni és Németországtól annak hivatalos közgei ne igyekezzenek itt német intézményeket életre hívni, német in-tézményeket pártolni, mert én, mint alkot-mányos ember, elismerem minden német em-bernek, minden német községnek, városnak ezt a jogát hogy érvényesítse magát annyira a mennyi erejéből képes, mert mi magyarok magunk is csak annyira tudjuk érvényesíteni magunkat, a mennyire saját erőnkől képe-sek vagyunk. De azt már nem tűrhetem meg, és nem engedhetem meg, hogy egy idegen állam odaálljon az idegen ajku magyar ál-lampolgárok háta mögé és segítse és támo-gassa őket a magyar nemzet és a magyar társadalommal szemben. Mert ha ezt elné-zük a németeknek, akkor következnek a szerbek, a románok és Magyarországtól felbon-tására mi ezen egyetlen elnézésünk által hatalmas utat és módot nyújtunk mindazon államoknak a mely államok nyelvén beszélő magyar honpolgáraink vannak.

Azért, t. ház, a magyar nemzet nem-csak az egyes nyilvánosságra jutott felsőfolyamodokat és a nemzet elárulót kell, hogy megbüntesse: de magának annak a czél-nak, melynek érdekében ők sikra szálltak, a mely-nek érdekében ők büntetést elkövettek, nem szabad hogy létesüljön, megvalósuljon, és Magyarországtól törvényhozásában, Magyar-or-szág kormányában kell annyi lélekerőnek lenni, hogy a mai naptól fogva, mután ezen törekvések felderültek, itt Budapest főváro-sában semmi germanizáló, németesítő törek-vést, vagy intézetet ne tőrjön. (Élénk helyes-lés. Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Ha egy nemzet meghozza a maga nagy anyagi áldozatait, hogy magának itt fővárost alkosson, az a főváros a nemzet gondolkodását, érzületét kell hogy kifejezze, kell, hogy kicsinyben a nemzeti állameszmét képviselje. És ha fővárost olyant akarunk, a minőt akarunk kell, ha állami életet akarunk megszál-lítítani, akkor csak magyar fővárost akar-hatunk, mert ez az állam nem lehet más, mint magyar, magyar természetű, magyar kultúrájú. (Élénk helyeslés és tetszés a bal-és szélsőbaloldalon.) Azért interpellációmban tisztán és egyedül a német színház nyithat-sái engedélyre szoritkozom. Ezután a teg-nap közölt interpellációt tette meg Ugron.

A színházakra nézve az a rendelkezés áll fenn, hogy a városi törvényhatóság adja a nyithatási engedélyt, de az érvényessé csak akkor válik, ha a belügyminisztérium is hoz-zájárul. Magyarország belügyminiszterétől, ugy is, mint hazafitól, ugy is, mint a nem-zet hatalmának kezelőjétől csattanós választ várunk ez árulás szemben. (Élénk helyes-lés a szélsőbaloldalon.)

Fejérvári lemondása

A habinet mint Bpestől tudósítanak kísérletet akar tenni a mentelmi bizottság-gal, hogy az Ugron-Usela-c-kérdésnek valami afféle megoldását kísértse meg mely a honvédelmi miniszter felfogásának s érzé-kenységének tűrhetően megfelelné. S a men-telmi bizottság tagjaival már csukugyan foly-nak a bizalmas eszmecserék a bizottsági je-lentés ilyen vagy amolyan tartalmának lehe-tősége fölött.

Nehezíti a megoldást az, hogy Usela-c nem mint magánygyén lépett fel, hanem részben mint ezrede tisztikarának mandátu-riusa, az ezred pedig elvégre is állami ható-ság, már pedig a mentelmi törvény és

joggyakorlat semmiféle hatóságnak se engedi meg, hogy törvényhozó a törvényhozás te-rén hivatalosszerűleg tett kijelentése miatt fe-leletre vonassék.

Báró Fejérvári honvédelmi minis-ter eljárása egyébiránt súlyos bírálattal ta-lálkozik a parlamenti körökben.

Ő végre is magyar miniszter s magyar országgyűlési képviselő, tölethát föltétlenül és joggal megvárja mindenki, hogy ő e mi-nőségében a nemzeti felfogás s nem a ka-tonai felfogás álláspontjára helyezkedjék s mindenek fölött a törvényhozó testület te-kin-télyének s erkölcsi épségének megvédésén buzgólkodjék.

Ő azonban épen ellenkező nézetet és érzületet akar érvényre emelni s ebből egy-általán nem csinál titkot. Természetesen, ne-héz dolog az, ha aktuális katona vállalkozik parlamenti miniszteri állás elfoglalására.

Más részről általános a vélemény, hogy báró Fejérvári már régóta vissza óhajt vo-nulni a miniszterségtől s hogy csak a jó al-kalmat várta arra, hogy ez óhaját tel-jesítse.

A fiúmei esetben most elérni véli ez alkalmat, melynél — úgy vélik — mostani magatartása által a legfelsőbb katonai körök-ben is újabb érdemet szerez magának.

Fejérvári lemondása kapcsán a követ-kező jellemző sorokat írják:

Br. Fejérvári legelenszenvesebb alakja a kormányának, mert a legsértőlebb modorban szokott nyilatkozni alkotmányosságunkról.

Ő volt az, ki majdnem kimutatta, hogy előtte egész alkotmányunk hasontalanság, mely minden erejét elveszti, a mint a felsőbb akaratba ütkezik.

Minden ténye mutatja, bizonyította, hogy egész szabadságunk, önállóságunk csak játék, amolyan „vakul magyar“ s itt, ebben az országban is csak egy lobogó van, melyet megszalutál a katona, a másik csak rongy melyet büntetlenül lehet a sárba tapodni.

Már fellépése, minden mozdulata vér-lázító guny volt, mely hangosan hirdette: kiálhatottok, nem törvények, nem szavazatok hanem a szuronok kormányozzák az ál-lamot.

Nyíltan, főnhéjazva kérkedett vele, hogy a magyar tradíciókat nem tartja jogosultak-nak, azokat nemcsak nem érzi, hanem gyű-löli is.

Kérkedve vallotta magát a lapangó abszolutizmus szolgájának s minden tette oda irányult, hogy megalázzon bennünket s min-dig szorosabbra fűzze azt a hurkot, melynek közösztügy a neve, de osztrák fenhatóság a lényege.

Lázás sietséggel vett el a honvédségtől mindent, a mi annak az önállóság, a magyarság némi látszatát kölcsönözte.

Ezzel nem érte be, hanem a hadsereg révén törvényesítette a germanizációt, a nem-zet művelt ifjúságát két évi szolgálat bünte-tése mellett arra kényszeríti, h-g idejét ez-el a gyűlölt nyelvvel rabolja s lelket en-nek a nyelvnek utált szellemével rongta.

Fejérvári volt az, a ki magyar minis-ter letére döllyfolt mutatta, hogy ő osztrák katona még a törvényhozásban is.

Ha a kiegyezés huszonöt évtizedjének fájdalmas tapasztalatai nem győzték meg a nemzetet, ugy Fehérvári győzték meg ké-ségelenné tette azt, hogy alkotmányosságunk merő hazugság, pusztá porhintés a nemzet sze-meibe.

Ez az ember az osztrák katonai szel-

lemnek ez a durva képviselője, mint érte-s-lünk, le akarja tenni tárczáját.

Nem az ellenszeny, mely ellene, nyí-lvánul, nem ez bírja a lemondásra, hanem a tehetetlen düh a fölött, hogy a kormány és a törvényhozás nem fogadta el az ő al-kotmány ellenes felfogását az Usela-c-ügyben.

A fekete-sárga lobogóért, a polgárvár-ban fűrdő katonai tulpasok hive, istápolója volt azért a lobogóért, ezért a katonai szel-lemért tüntet lemondásával is.

Ez legyen az utolsó arculásapás, ma-lyet a nemzet önzérte töle elszenderüni kény-telen.

Keleti kereskedelmi tanfolyam

A kolozsvári kereskedelmi és ipari-marát a keresk. miniszter arról értesítette, hogy egyetértve a közoktatásiügyi minis-terrel a bpesti keresk. akadémián keleti keresk. tanfolyamot szervezett.

E tanfolyam czélja a kereskedelmi p-lýára készülő egyéneknek alkalmat adni am-hogy a Kelet főbb nyelveivel, kereskedelmi, néprajzi- és egyéb viszonyaival megismerkedjenek, s ezáltal egyrészt kibővítsék az ő-kört, a melyben előmeneteltket kereshetik másrészt pedig belphosszenek ama tényező-k sorába, a melyeknek hivatásuk oda hatni-hogy kereskedelmi köröknek figyelmüket min-inkább keletfelé irányozzák.

A tanfolyam két évre terjed és a bpesti keresk. akadémián van elhelyezve. A tanév mindenkor szeptember 1-től a követ-kező év június 30-ig tart. A tanfolyam hall-gatói rendesek és rendkívüliek. Rendes hall-gatók a tanfolyam első évébe azok vétel-nek fel:

A) akik valamely keresk. akadémiára vagy középiskolán zárvizsgálatot tettek, vagy az általános középiskola végzése után az egy-évi keresk. szaktanfolyamot végeztek és min-den tantárgyból legalább elégséges osztály-zatot nyertek.

B) a kik a kereskedelmi pályán vannak elfoglalva, a 18 éves kort elérték a felvétel vizsgálatot állanak ki.

Rendkívüli hallgatóknak felvételt min-denki, a ki a keresk. szakmában van ellop-lalva és az általa választandó tárgyak meg-értéséhez kellő előképzettséggel bír.

A tantárgyak a következők:
a) román nyelv; b) szerb és bolgár nyelv; c) török nyelv; d) új görög nyelv; e) a kelet néprajzi és történeti ismeretel; f) kereskedelmi földrajz; g) vámtgy és tá-kereskedelm kapcsolata a jogismeréssel; h) konsuli ügygy; h) közlekedéstgy; i) fin-czia nyelv; k. tanulmányi kirándulások.

A tanév folyamán kollegiumok, vég-külön vizsgálatok, a tanfolyam II. évi végével pedig végvizsgálat tartatik.

A tanfolyamot jeles eredményezel-vezett hallgatók a kereskedelmi miniszter ta-tal a kereskedelmi muzeum kirendeltségé-nél a jövőben betöltendő állomásokra né-al alkalmazásnál és az általa alapított keresk-delmi utánzási ösztöndíjak adományozás-nál is lehetőleg figyelembe fognak részesít-tetni.

A tanfolyam rendes hallgatói előlly-góknak évfolyamuk részleteiben 40 fti évi tandi-jiznak. Jeles előmenetelt szegény hallg-átok a tandi-jiztése alól egészen, vagy rész-ben felmenthetők.

Rendkívüli hallgatók az általuk hallg-ott tantárgyak minden heti órája után egy-évre 5 fti tandi-jizt fizetnek.

A tanfolyamra belépni óhajók megte-lel iskolai bizonyítványokkal fölszerelt ké-vényüket a budapesti kereskedelmi akadé-mia igazgatóságához nyujtsák be.

get áraszt szét a kandalló tüze, a függönyök kaczerón lebuknak meg, a kis asztalon éga szamovárt, mellette forgolódik az asszony, míg a szeszgyáros kényelmesen hátraveti magát székeében. Na, már mint a regényekben szokás.

Egyszerre csak föl pattan az ajtó s be-tántorog rajta valaki, az „ur“ . . .

A halovány asszony még halványabbá lesz s ijedten hátrál; az „ur“ pedig megáll az ajtóban, arca zavart, kalapját egy for-gatja a kezében, mintegy csínyjén ért diák s akadozva suttogó hangon dadogja:

— Mari! jere — haza, — a gyermek nagyon beteg . . .

Az asszony görcsösen kapaszkodik a szék karjába, a szeszgyáros pedig leteszi szí-va-rát, orájára tekint s miközben kalapja után nyul, mosolyogva mondja:

— Mehet „haza“ asszonyom, most már megengedem.

Gamin.

Egy élet titka.

Wood asszonytól.

Az „Ellenzék“ számára fordította AMICA.

ELSŐ RÉSZ.

IX.

A Hunter testvérek különválása.

(Folytatás.)

(21)

Hunter Jakab, halvány arcúval össze zo-ritott ajkakkal s hangját mérsékelve ült az asztala előtt, szeméi azon főszenadók könyvön nyugodtak, melyek nem volt dolga, s keze félig elakart az asztal alá. A lapítvány — Henry ur izgatottabb volt, haragjának

szabadabban adott kifejezést. sebes léptekkel járkált a szobában, koronként a testvére asz-tala előtt megállva.

Ez a leg kimagyarázhatatlanabb dolog a világon ismétlé, hogy te nem akard meg-mondani, hogy mire költötted azt a pénzt. Titokban ily roppant pénzt kivenni, és nem adni számot róla.

Ez szörnyűség!

Henry én megmondtam neked mindent amit mondhattam válaszóla Hunter urarczát még jobban eltakarva. — Egy régi adóssá-gom került elő és én kénytelen voltam azt kijelgíteni.

Hunter Henry felbigyesztette az ajakát Ilyen nagy adósság!

Megbolondultál?

— Én — nem — tudtam — hogy — ezt — az — adósságot — csináltam — da-dogta Hunter ur önaralmát szinte elvesztve. Azt gondoltam, hogy kifizetődött. Ifjú kori tévedéseinknekéha későbbi életünkben adják meg az árát.

De nem ötven ezer forint erejéig vi-szonyzó Henry. Ez megbénítja az üzletet, te tudod hogy igazat mondok Ez a tönkre me-néssel határos.

Eh, bolondság! Ötven ezer forintnak az elvesztése nem bénítja meg az üzletet, és nem tesz tönkre senki. Ez az én veszteségem lesz nem a tied.

Hogy voltál képes annyi pénzt kijödni? Ötven ezer forint!

Nós? kérdé Henry ur, mert a testvére zavarodottan hallgott el.

— Akkor kényszerítettek volna reá, hogy azt tegyem. — A beszéd nem segít a dolgon.

— Henry ur ismét járkálni kezdett szobájában megfordult s félig hangon kér-dez:

— Talán még több „ifjúsági bolond-ságokat illető követelések is vannak a hát-terben?

Ugy látszott, hogy e szavak felrázták Hunter urat, de nem haragra inkább félelmet ébresztett fel benne, majd nem mint ha el-dösmérné, hogy a vád igaz.

Ha több ilyen követelések jönnének, azokat nem elégítném ki, kiáltá arczáról a verejtéket letörölve.

Nem, nem elégíteném ki inkább szám-üzetésebe mennék.

Meg kell válnunk mondá Henry ur, kit testvérenek az arczkifejezése egészen meg-döbbsentett.

Itt nincs választás. Én nem kockáztat-hatam azt hogy feleségemet és gyermekei-met koldussá tegyem.

Ha meg kell lenni ám legyen volt! a válasza.

Jakab mond meg nekem az igazat sür-gető Henry hétkülsénebb hangon. Én nem kíváncsi vagyok elválni. Beszélj el nekem min-dent, és engedd, hogy én ítéljem meg a dol-got. Emberi csak nem lehet ez a dolog oly horzasztó? Reménylem, nem gyújtottad fel a szomszédok házát?

En soha sem hittem hogy ezzel a kö-veteléssel bajom lesz. Ennyi minden a mit nekem mondhatok.

Ugy hát megválnunk viszonzá Henry ur batározottan.

— Igen lehet, hogy jobb lesz megvál-nunk. — Ha tönkre kell mennem, szűkeg-telen, hogy tégedet magammal ránsalak.

— Ha tönkre kell mennem! — ismétlé Henry, figyelmesen nézve a testvére. Jakab ez előismerés annak, hogy több ilyen titok-zatos követelések is következhetnek?

Nem, nem gondolom, hogy jönné-nek. De jobb ha megválnunk. — Csak — arra

kérlek hogy megválásunknak az okát ne tu-dassuk a világgal.

— Valóban ügyesnek kellene lennem, hogy az okát eláruljam, tekintetbe véve, hogy gyanítani sem engedod hogy mi lelet az vá-laszoló Henry bosszusán.

— Ugy értem — hogy az igazságnak még az árnyékát se engedd a mások tudomására jutni. Az üzlet elég nagy két czég-nek és már megegyeztünk, hogy külön vezet-jük azt. Legyen ez az ürügy.

— Jakab te, nagyon hidegen veszed. Különös kifejezés vonult el a Hunter Jakab arczán.

— Henry, nem tehetek róla. Az ötven ezer forint alment, s természetesen az az igazság, hogy a veszteséget én viseljem egy-edül — valamint minden olyan veszteséget, mit ez esetleg maga után vonna.

— De miért nem közlöd velem az té-nyeket?

— Nem tehetem. Az nem használna semmit; és kimondhatatlan sokat árthatna.

Különválásunknak lesz egy előnye: kü-lönböző helyeken sok pénztük van kint, és ez behozza azt.

— Msképen nem látom, hogy az öt-ven ezer forint hiánnyal miképen folytathat-nád az üzletet — viszonzá Henry gu-nyosan.

— Henry, egy szivességre kérlek meg teszed?

— Attól függ hogy mi az.

— Engedd, hogy külön vállásunknak az igazi oka, ez a nyomorult ügy a feleség-em előtt is épen olyan titok maradjon mint a világ előtt. Hidd el, nem kórném tőled ha egy fontos ok nem kényszerítene reá.

— Nem akarod Luizának megmon-dani?

— Nem. Ez egészen a saját ügyem,

még a feleségemmel sem kívánok éröl be-szélni. Megígéred?

— Ám legyen. Ha olyan fontos a m-lyennek te tartod. Jakab, én nem értelem téged!

— És most lássunk hozzá, s állapítsuk meg, hogy ez a különválás miképen törté-nék meg. — De minden esetre barátságos intézkedj el.

Nyilván való volt, hogy e tárgya ra-natkozódag minden további felvilágosítást megtagadott. És Henry, sem most, sem később nem nyert bővebb felvilágosítást nála.

A külvilágra az az a Hunter testvérrel közösen köztetésben levő világra menyke-pál ként jött e hir. Külön válnak? — ily-ilyen virágzásban levő czög? Először meg akarták elhinni; de a világ csak hamar ut-alálta, hogy igaz.

Hunter ur megtartotta az udvari tá-ka munkát jelenleg végeztek. Henry ur helyiséget keresett magának, nem messze a két egy kisss nyugotra. A két testvér fél-sege meg volt lepetve; mind a ketkőn ugyan azt a látogatás okot adták; s az ip-okot egyik sem tudta.

— Akar velem maradni? — kérdi Hu-ter ur hangszalózással Ausztiától. Nagyon szeretném ha maradna.

— Ahogy én és Henry ur határozot-volt a válasza. Nem rajtam áll a választás.

— Azt hiszem, hogy mind a ketkő szívesen megtartanánk. Azonban legjobb ha ha a testvéremmel megbeszelem.

— Az a legjobb terv.

— Miért váltatok meg? — kérdi B-Bevary egy napot a két testvértől, mikor az irodába jöve együtt kapta őket.

Henry felhuzta a szemöldökét. Hunter vette át a szót.

(Folyt. köv.)

Közgyűlés.

A kolozsvári keresk. és iparkamara július 28-ki gyűléséből.

A káka-fonó-háziiparágak előmozdítása érdekében a miniszter a Székelyföldet illetőleg már intézkedett, a mennyiben az ezen területen hűtött iparágak termékeinek forgalomba hozására Brassóban és M.-Vásárhelyt különleges kereskedőket szerződöttetett, akiknek földadata az ezen házi iparágakkal foglalkozókat minden irányban győzelmi ezen a káka-, hant- és szalma-fonással foglalkozó üzlesek emelésére a miniszter vándorantit küld ki.

A keresk. miniszter és az ipartanács kiadott bizottsága felszólítására igyekezett a kamara rávenni kerületi agyagiparosait, hogy a kamara muzeumban a jövő hó 15-én újabb megnyitót agyagipar-kiállításba folytatolag kiállítás népies kézműveikből és hogy e kiállítás tanulságos voltáért minél többen látogassanak. A kamara közreműködésének meg is volt az a sikere, hogy a kiállításba újabb kiállítások kúldtek s a fazekasok a jövő hónap legelső látogatást ígérték, amelyet a kamara az által mozdít elé, hogy a szegényebb iparosok utiköltségeire 15 forinttal 150 forint szavaz meg, ezenkívül Torda és más város kiállításba helyezte, hogy egy-két iparos segélyez a felutazására.

A kamara pártolándónak találta a viták nyomászköz Szegeden tartott értekezéseket azon kérését, hogy az államhivatalok nyomdai szükségletének jelenleg Budapestre áthelyeztetett előállítás szüntessék be s viták szerint decentralizáltassék. A kolozsvári iparos ifjak egyetemes kérésére a közgyűlés 100 forint szavazott meg, hogy a nagyváradi segédmunka-kiállításban résztvehesse.

A vasárnapi munkaszünetről szóló miniszteri rendelet határozatai és főképp értelmezése sok és valóban jogos panaszra adván alkalmat, a kamarához érkező ily panaszokat a közgyűlés a miniszterhez fölterjesztendőnek határozta. Ezek közé tartozik a kolozsvári és kecskeméti kiskereskedők kérése is, amelyben azért folyamodnak, hogy a szüntetés a miniszterükre is terjesztessék ki.

D.-St.-Mártonban és Bánffy-Hunyadon ipartestületek levén alakulóban, az illetékes megyei hatóság föl hívására a kamara kijelenti, hogy az alapszabályok a törvénynek megfelelően s örömmel üdvözlö az iparosok ezen szándékát.

Hantz Sándor ifju, könyvkötő segéd közl kiűl beérkezett kérését külföldi ösztöndíj megnyeréséért, a kamara pártolólág terjeszti fel a miniszterhez.

A Borgó-völgyi közsegi számára Borgó-prundon szombat napra betivásár lön engedélyezve még a múlt században. A vasárnapi szombatból más napra való áthelyezése iránt már másodízben folyamodás. A városi bíróság közsegi mandányvisztor az áthelyezés ellen nyilatkoztak, mint amely érdekeit sérti. A kamara is azon nézetben van, hogy a mostani állapot fenntartandó.

Mayerfi Béla, budapesti lakos, a miniszterrel engedélyt kért arra, hogy a levelezési és távirati lapokon hirdetéseket közölhessen, s kéri a kamarát ennek pártolására. A közgyűlés az eszmét gyakorlatinak találja.

A f. é. szeptemberben megnyitott keleti kereskedelmi tanfolyam iránt érdeklődést kelteti, a kamara kötelességének tartja s a miniszterrel megküldött programokat ezen célra föl is használja.

A kamara fölterjesztést határoz a miniszterhez, a melyben arra kéri, hogy Kolozsvárt a még 1889-ben kiállításba helyezett telefon-hálózat felállítását engedje át magán vállalkozásnak, ha államilag behozni nem szándékozik, miután arra — tekintve a már is létező magán telefonok nagy számát — sürgősség van.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 31.

— **Augusztus 1-jével új előfizetést nyitunk lapunkra.** Kérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetésük a nappal lejár, sziveskedjenek azt mielőbb megújítani.

Előfizetési feltételeink:

Egy évre	16 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 frt.
Egy hóra	1 frt 50 kr.

Az „ELLENZÉK” kiadóhivatala.

— **A kolozsvári rendőrök kiképzése.** A rendőrség figyelmét felhívjuk a rendőrök némi kiképzésére. Megtörtént nem régiben az, hogy a fapiaczon, szemben a kaszárnyával szabott út töltött ki. Az őrt álló rendőrnek kötelessége lett volna egy ugrással a nagykaszárnyában lenni s ott a telefonon tenni jelentést mind a titzóitoknak, mind a rendőrségre. E helyett azonban a rendőr benyargalt a tanácskaszárnyába s elsőszőr a főkapitányságnál jelentette a veszedelmet s aztán ott gondolkodtak egyideig a teendőik felett s csak ezek után értesítették a titzóitól arról, hogy baj van, ki kell vonulni. A mulkor az Óvárbán felmerült öngyilkosságnál történt az, hogy az odahívott rendőr a helyett, hogy elvágta volna a meg élő asszony zsinagógát, megöltötte meg.

a körülállónak is, nehogy a felakasztott-hoz nyuljanak, a míg a hatóság ki nem száll. Ő maga pedig elnyargalt jentést tenni és utasítást kérni. — Nézetünk szerint a rendőrséget ki kellene képezni az elemibb dolgokban, hogy ott, a hol az idővesztésben veszély rejlik, önállóan gondolkodni és gyorsan cselekedni is tudjanak. Ki kell képezni arra, hogy megtanulják hol vannak telefon állomások és hol mikor és miképen kell azokat a gyors jelentéstételre használni. Koronként gyakorlati és elméleti előadást kell mindezekből nekik tartatni s az előadottakból kikérdezni. Mindez nem járna sem költséggel sem idő vesztéssel, mert naphosszat ugy is a központon unitkozik egy egy csomó rendőr és rendőrbiztos, ez utóbbiak minden naptarthatnának velük egy egy órai leckezt. A tantárgyak összeállításához segédkönyvtől a csendőrök tankönyvéből a fővárosi rendőrök részére kiadott utasításból praktikus össze lehetne válogatni a viszonyaink szerint a rendőröknek szükséges tudni valókat. E tanfolyamot mielőbb meg kellene indítani, mert a rendőrök tájékozatlansága, tudatlansága botrányos; nap-nap után kompromittálják eljárásukkal és tudatlanságokkal a várost és a főkapitányi hivatalt.

— **A nap-nap után felmerülő szerencsétlenségek** folytán a humanizmus nevében kérjük Kolozsvár város főispánját, sziveskedjék a lapunk megelőző számában elmondottak nyomán intézkedést tétetni arra hogy gyors orvosi segély álljon rendelkezésre a felmerülő szerencsétlenségekhez. A mostani állapotok tarthatlanok. A gyors mentésre vonatkozó intézkedés a mint multi cikkünkben elő lett terjesztve, könnyen s kevés költséggel volna keresztül vihető.

— **Szerencsétlenség.** Ma déli 12 órakor fapiaczter (nem trenesintér) 3 sz. a. Láposi Miklós udvarán Kirilla Jánosné győrfalvi kiscutka lakos össze esett s elájult, a fapiaczon őrt álló rendőr jelentést tévén a dologról, kiszállott a hatóság s a város egyik orvosa, ki azonban már csak a beállott halált konstataulta. A hulla a bonctani intézetbe szállítatott.

— **Ismét szerencsétlenség történt** a Belmagyar utcában a dr. Groisz ház építésénél ma d. u. 2 órakor. Az állvány bontása alkalmával egy vastag gerenda ráesett egy körművesre s jobb lábának czombosítottját elverte. A szerencsétlenséghez az átellenben lakó dr. Török Imre orvost hívták, ki a sérültnek az első segélyt nyújtotta. Innen a kórházba szállították, hol azonban a kórház túltöltöttsége miatt helyett nem adhatk, — hanem a szerencsétlen betegét a lakására kellett szállítani. Igazán tarthatatlan az a miserabilis állapot az a készletlenség mely minden egyes szerencsétlenség alkalmával tapasztalható. A megnyomorodott körművest Daróczy Jánosnak hívják, egyik legszorgalmasabb tagja a kolozsvári önkéntes tűzoltó egyletnek.

— **Szinhal.** Kassai tegnap gyöngékedvén, a „Zsidó honvéd”-ben nem lépett fel. Helyette Megyery csinálta végig. Reméljük, hogy azért Kassai vendégcsereplése nem marad el s gyöngékedésében — a mit őszintén sajnálunk — meg lesz azon haszna a közönségnek, hogy Kassait egy sokkal jobb darabban fogja látni, mint a „Zsidó honvéd.” Kassai ugyanis vasárnap a „Vén bakhancsok”-ban lépik fel. Holnap Strogoff Mihály utazása kerül színpad Goth Sándorral a czimszerepben.

— **Lelőtt emberek.** Dános közsege és Segesvár városa között a század elejétől foly egy határper, melynek tárgya a dános határhoz tartozott nagyobbterületű erdőség is, mi szintén 'per alatt van. E pertárgyat képez erdőben történt július 27-én az alább írt eset. Bükkös Györgye négy társával névszerint Gyászsa Iszai, Irímie Hudje, Juon Todor, Juon Gogával a peres erdőbe mentek hullott száraz galyat szedni; kik közül Bükkös Györgyát az erdő fái által észrevétlenül hozzá 20 lépésre közeledett Segesvár városi erdővéd T u s s z Johan két lövéssel, a nélkül, hogy csak egy szót szólott volna nekik, Gyászsa Iszai és Juon Todor szemeláttára földre terített; s akkor az erdőben, melynek neve „Gaura gogi” elszaladt, s ott beljebb menvén és Gyászsa Zahariával, ki Bloga Juon alább álló dános embernél felebb állott az erdőben, találkozáván, azt is kétszeri lövéssel lelőtte. Tussz Johan segesvári erdővéd e tette után minden szó nélkül tovább állott. E me-renylet fényes délbén ártatlan védtelen 14 éves subanczon s egy védtelen férfin történt, a Segesvár városa szolgálatában álló század erdővéd által. Hogy hol van ilyenkor a törvény, hol a közbiztonság, hol az elégtétel, azt kérdem nyilvánosan, ha szabad egy erdő védnek meg s nélkül, lesből, két-két lövést tenni egy-egy emberre, s aztán tovább állani. A két lelőtől a golyók orvosi segélyvel sem voltak eltávolíthatók ezideig, a lelővő erdővéd nyugodtan sétál seki sem bántja. Hol a hatóság, mely meletti megvédte az er-

— **A szépítő-egylet** javára egy frtos nyugtáikat kiváltották: Jakóbi Lajos, Pálfi Antal, Rutkovszky Róbert, Smith József, Szentgyörgyi István. Az egyesület választmányára a nemessivő adakozóknak halás köszönetét nyilváníttja.

— **Athleták turisztikai uton.** A K. A. C. tagjai a nyári szünetük beálltával gyalog és kerékpáron Erdély különböző pontjain turisztáskodnak a hegyek között és a fűrdőkön. Kisebb nagyobb társaságokban és csoportokban, hol tanulmányi, hol trainirozási szempontból Oláhországig, Moldva és a bukovinai határokig naponta nagyobb kellemes és tündő satókat tesznek különböző irányban.

— **Büzkök éspizkosok** Kolozsvár belváros utcaí; a szentes-lével telt csatornák egészségtelen gőzöket bocsátanak szét. A hatóság figyelmét a napotai seprés és fertőtlenítésre felhívjuk, mert könnyen járványos betegségek keletkezhetnek.

— **Kinevezés.** A tordai k. törvény szék Kovács Endrét a marosludasi járásbíróshoz joggyakornokká kinevezte.

— **Pályázatok.** A sz.-újvári adóhivatalnál adóhivatali állás. A csikszereadi adóhivatalnál adóhivatali állás. A kasvádi k. jbirováságnál albiró állásra.

— **Szinészet Kolozson.** Kolozsra vándorszínészek vetődtek és — a mintonnan írják — vig mókáikkal mulattatták a fűrdőző közönséget. A vasárnapi kirándulók csak a különlegességénél fogva is érdekes művész társulatot bizonyára megfogják tekinteni.

— **Koszt Lajos nevenapját** az idén szokatlan fényenlő ünneplik meg a fővárosban. Az ünnepélyt a jelenleg teljes számban itt időző függetlenségi párti képviselők rendezik a jöszefvárosi polgári kör és egyéb polgári körök és asztaltársaságok tagjainak közreműködésével. Tervben van, hogy Lajos-napján nagy népgyűlést is rendeznek a városligetben.

— **A királyné korfui kastélya** — mint Korféből táviratozók — augusztus közepére teljesen készen lesz. A körülbelül harmincz szobából álló épület gyönyörű szép lesz. Görög lapok szerint Erzsébet királynét augusztus végére vagy szeptember elejére várják Korfuba.

— **Stemplik színváltozása.** A beállt nyári idővel az okmány bélyegek is megváltoztatják a színeiket. Sárgás barnából zöldbe mennek át. Már lehet látni itt-ott az árúadókban zöld bélyegeket. A mint a jelenlegi készlet a régi színű kézművekből elfogy, minden bélyeg más színt kap, szebbet az eddiginél, a reménység zöld színét.

— **Vacarescu kisasszony.** Hogy lemondott-e már végképpen romantikus ízt szerelméről a román trónörökös, vagy csak a nyugalmat akarta visszaszerezni látszólagos lemondásával, az most már a népszerű találos mesék országába tartozó kérdés. Az azonban bizonyos, hogy Vacarescu Helén kisasszony molettségéből nem pusztul el ez a halálos szerelem egy czentigramot sem. Velen-czeből kapjuk ugyanis a hírt, hogy Carmen Silva királyné és Vacarescu kisasszony kitűnő hangulataban gondolának esténként a lagunákon, s a kisasszony kedélyes nevetésel társalog a királynéval. Diszes gondolájukat eddig még egyszer sem látták a sohajuk hídjának közelében. A királyné érdekes, halvány arczáról épen annyi életvidorság olvasható le, mint Vacarescu kisasszony piros, telt arczáról, a melyen a kiállott óriási lelki izgalmaknak eddig még semmi nyoma.

— **Áldozatok temetése.** Szerdán délután temették el ünnepélyesen a st.-mandéi vasuti katasztrófa áldozatait rengeteg néptömeg részvételével. — A menet élén a st.-mandéi maire haladt, utána 16 halottas kocsit következett. Carnot elnök és Constans belügyminiszter képviselték magukat a temetésen; Guyot közmunkaügyi miniszter személyesen jelent meg. A katasztrófa áldozatai közül többeiket, kiket családjaik reklamáltak, már délelőtt eltemették Párisban.

— **Politizáló tanítók.** Mint temesvárról írják érdekes volt ott szerdán a délmagyarországi tanítók közgyűlése. Lang Mihály pancsovai polgári iskolai tanító ugyanis, az iskola és a nemzeti genius” czim alatt tartott értekezése végén azt indítványozta, hogy a délmagyarországi tanítóegylet feliratilag kérje a kormányt, intézzen emlékiratot Európa összes államaihoz, melyben az iskolában való erőszakos magyarosítás vádjá megczafoltassék. Az indítványt többen inoportunusnak találták, de a többség azt magdávát tette és a felirat szerkesztésére öttagu bizottságot küldött ki. A napirend előtt Ócsky miniszter Bányaí Jakab indítványára kitűző lelkesedés közt az egylet disztagijává választották.

— **Tátrafüredről** írják folyó hó 26-iki kelettel, hogy ott az előző napokban megtartott gyermekbál alkalmával s. St. F. budapesti háztulajdonos dr. M. K. előkelő fővárosi orvos fiacskáját, ez utóbbi és s. St. F. fia közötti czivódás után tetleglesen bántalmazta. A fűrdővendégek között ez eset méltán a legnagyobb felháborodást keltette. A fiu édesatyját, ki épp az nap utazott Budapestre, táviratilag hívták vissza, kiis másnap megérkezvén, azonnal Elek Gusztáv cs. és kir. kamarás, ezredes és Máriássy Rudolf alezredesét kérte föl, hogy nevében s. St. F. utól brutális eljárása miatt fegyveres elégtételt kérjenek. A hős férfin azonban, ki nem állotta kezét védtelen gyermekre emelni, a kihívást nem fogadta el, és másnap kora reggel a kapu felőlől sem véve bucsút, — megugrott.

— **Halálbüntetéssel sújtott gyilkosok** — Temesvárról sürgöny

zik: Izgalmas jelenet játszott le szerdán az odaváló büntetőtörvényszék tárgyalótermében. Joanovits Antal kintornás előtt ugyan, a ki tavaly Heinrich csavargót, 14 napal később pedig a szeretőjét Funk Antoniat megölte, ma hirdették ki a kir. tábla ítéletét, a mely a törvényszék által rámrét, kötéllal végrehajtandó halálbüntetést helybenhagyta. Az elítelt gyilkos izgatottan fészkelődött a helyén az ítélethirdetés alatt s a mint Maly elnök az utolsó szót is elmondá, felugrott összeszorított öklét fölemelve teljes erőből kiáltott: „Akasszanak fel rögtön! Szívesen halok meg. De miért engedik szabadon ezt a némbert, ki a gyilkosságra felbujtogattott?” Ezzel rárohant Tassinger Paulinára, a kit mindkét forum felmentett a Joanovits által ellene emelt bujtogatási vád alól. Szerencsére az örök idejében közbevetették magukat s nagynehezen sikerült a dühöngőt a teremből eltávolítani. Az elítéltné a társát szabadlábba helyezték.

— **Az ügyvédek Ausztriában.** Az osztrák ügyvédek száma az 1890. év végén 3110 volt, ugy, hogy 7667 lakosra jut 1 ügyvéd (Nagy-) Bécsben 1.365,000 lakossal, 731 ügyvéd van. Aránylag legtöbb ügyvéd (216) van Prágában, a hol már 850 lakosra jut egy ügyvéd, addig a vidéken az arányszám 10, 12, 13, 19, 24, sőt (Krajnában) 54.000 lakos közt ingadozik 910 bírósági székhely körül 399 helyen nincs ügyvéd. A jegyzők száma Ausztriában 1890 végén 1017 volt. 1 lakosra tehát 1017 jut. Rendszeresítve 1093 állás van.

— **A harmadik keresztelés.** Athenből jelentik, hogy Zsófia trónörökös-hercegnőt, a kit már egyszer a szokástól eltűtő módon átkereszteltek az orthodox hitre, még egyszer alá fogják vetni a keresztelési ceremóniának. A konstantinápolyi patriárka ugyanis kijelentette, hogy ő még mindig pogánynak tartja a hercegnőt, mert keresztelések nem mártották egész testét a vízbe. Most hát majd bemártják szegényt egészen ugy, hogy a konstantinápolyi patriárka is meg legyen elégedve.

— **A szabadságharc emlékeinek kiállítása** augusztus hó 8-án vagy 10 nyílik meg. A kiállítás rendkívül meglepő és érdekes lesz. Művészeink szintén számosan vesznek részt benne, így Donáth Gyula szobrász kiállítja szabadságharc-szobor mintájának legjellemzőbb alakjait. A kiállításban Mikár Zsigmond az orsz. honvéd-egylet jegyzője is közszemlére teszi becses kézirát-gyűjteményét.

— **Igazságszolgáltatás Abiszyániában.** Abiszyániában a gonosztervöket kétféleképp büntetik. A tolvajoknak jobb kezét vágják le, melyet az elítéltek azonnal felmennek a földről és annak jeléül, hogy becsületük helyre van állítva, a hóhér arczába dobak. A legtöbb azonban a büntetés végrehajtása után a vérvesszőség következtében meghal. A súlyosabb büntetéseket száműzés-sel büntetik és az Amba hegy csucására viszik az elítélteket, a hol büntetésük leteléseig a szabadban kell maradniok és katonák őrizik őket. Éltel nem kapnak, azonban rokonainak szabadságukban áll ételt kivinni. Sokan mégis éhen halnak.

— **Füstbe ment terv.** A Postnak jelentik Sigmaringenből, hogy a román trónörökös egybekelése az edinburghi herceggel leányával abban marad és pedig részint azért, mert a felekezettik egymástól eltér, részint pedig azért, mert Románia még jobban Oroszország befolyása alá jutna. Ellenben nem kell csodálkozni, ha nemokára megtörténne a hercegnék egy katolikus, az osztrák-magyar uralkodóház családtagjával való eljegyzése.

— **A czár szelidül.** Washingtonból jelentik a Vossische Zeitungnak: Az amerikai államkormányt távirati uton hivatalosan értesítették, hogy a czár az egyesült államok kezdeményezésére a zsidók kiűzése iránt való rendszabályoknak egyhitéstét rndelte el. A pétervári amerikai követnek ugyanis alkalma volt, az elnök személyes tizenetek alakjában a czár figyelmét ez ügyre irányítani.

— **Vérszomj.** Párisból írják a következőt, a mobot jellemző esetet. Napról napra várják, hogy a köztársaság elnöke megértsi a courbevoinei gyilkosság három tettesének halálbüntetését. A világ fővárosának kloakája megmozdult e hirre s a mi kétes vagy a kétesnél rosszabb elem van Párisban, éjente öszegyűlt a Roquette-téren, a kivégzések színhelyén, hogy vérszomjas gyönyörrel lesse, mikor kezd felállítani Deibler, a párisi főhőhöz a guillotine. Még csak hire van a kivégzésnek s az sem bizonyos, hogy Carnot nem változtatja-e meg a halálbüntetést. Mindegy; a vérszomjot érzi a tömeg s kíváncsisága annál nagyobb, mert egy asszonyt, Berlandnének a feje is hullani fog. Ez az erős hite minden párisi csavargónak. Tegnap előtt éjjel tömegesen elepték a Roquette-tér. S hogy a hóhér munkája késett, harman-négyen egymás mellé fekdtek, hogy állati megleők védje őket az éjszaka hűvössége ellen, így várták a hajnalat, a guillotine felállításának rendes óráját. Sokan a kivégzésre czélzó trágár dalokat énekeltek s zavartak az éj csendjét, a mi a rendőrség beavatkozását von-ta maga után. A rendőrök csapatosan járták be a tért s a szétoszlani nem akaró tömegből pár száz egyént letartóztattak. A letartóztakott egyének legnagyobb része azt sem tudta megmondani, hogy hol van a lakása. Mindezeket a rendőrség börtönbe kísérte. A Roquette-tér népe ssége mindamellett nem fogyott meg. Tegnap éjjel ujra ismétlődött a megelőző éjjeli jelenet. Ember-ember háján tölöng a Roquette-téren. A rendőrség sürű utczát vág köztük a monoton hangon ismétli: Urak előre! Mozogjunk. A mint a rendőrség elhalad, mögötte a tömeg áradata ismét ösz-szert, ismét mindenfelé elfogott történi kik

közl a rendőrség százát, kik lakásukat megtudták mondani elbocsátott, a többi a rendőrségi börtönben maradt. Ezalatt az elítéltek remegve várják, hogy mi történik velük.

— **Eladó** Kolozsvárt a bel-magyar-utczában egy szép nagy telek, ugyancsak Kolozsvárt a városban egy több mint husz hold nagyságu telek a rajta levő 8 kis házzal együtt. Értekezhetni az eladás iránt az Ellenzék kiadóhivatalában.

Idegenek névsora

(Julius 30.)

Hungária szálló. Dür Károly kereskedő Bpest. Czelle János szabómester Bpest, Lisszer Leopold kereskedő Bpest, Losonczy György áll hivatalnok Bpest, Dr. Csornyai Károly ministeri fogalmazó Bpest, Fuch Berthold kereskedő Bpest, Wollner M. Schulze C Wunderlich Károly, Sevic Rudolf, Rátay T. kereskedők. Bécs Szakáts Péter titkár Brassó, Paris János erdősz-hivatalnok B Hunyad Nadra Antal Remetze.

Blázini szálló. Finta Endre körjegyző Gyalá, Reidiger Károly gépész Szék, özv. Simai Bogdán Sz. Újvár Czupos Ferencz birtokos Torozsó Haniu József törv. inok N.-kikinda.

Törökfő szálló. Grosz Miksa gyapju kereskedő N.-Károly, Szabó József ref. lelkész Keszű, Szabó Károly tanuló Keszű, Binder Zsigmond gyapju kereskedő Szathmár.

Erzsébet szálló. Steinitzer Lujza igazg. nő Arad Hauser Henriette tanítóné Arad, Jakab István birtokos Kézdi Vásharhely, Álgáti M. magányzó Beszterce, Schubert Gusztáv kereskedő Rosenberg S kereskedő, Baner A. C. utazó Bécs, Trull János gyáros Brassó, Friedmann P. kereskedő Polthau, Ivánics Alajos bánya igazg. Egeres, Boros István birtokos Szinyér Váralja.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)
Országgyűlés.

Budapest jul 31.

Ugron Gábor ma a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat első szakaszánál mintegy másfélóráig tartó óriási hatása beszédet tartott.

Uj érveket hozott a vitába szegondolatainak mélysege, tanulmányának alaposága még azokat is meglepte, akik töle sokat szoktak várni. Beszédjét holnap közzöljük egész terjedelmében.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A székelyegyleti első takarékpénztár összesített forgalmi kimutatása 1891. január 1-től június 31-ig. Bevétel: Készpénz 1891. január 1-én 17067 frt 31 kr. Betétek 1047 tételben 198156 frt 70 kr. Visszafejtett váltók és kötelevények 1742274 frt 92 kr. Befizetett kamatok 38066 frt 80 kr. Befizetett kezelési díjak 9742 frt 42 kr. Befizetett késedelmi kamatok 739 frt 50 kr. Visszleszámitolt váltók 845090 frt 33 kr. Sz.-kereszturi fiók intézettől, a főpénztár 225635 frt 54 kr. Parajdi irodától a főpénztár 253290 frt. Sz.-kereszturi fióknak, a főpénztártól viszl. váltókból 170080 fr. Sz.-kereszturi fióknak, az irodától átvett érték 8865 frt. Parajdi irodának, a főpénztártól átvett érték 13043 frt 79 kr. Parajdi irodának, a főpénztártól viszl. váltókból 254810 frt Letétek 73824 frt 95 kr. Visszatartott betéti kamat, adó 2153 frt 56 kr. Nyomtatvány díjak 632 frt 87 kr. Megtérített irodai költség 34 frt Házbér és ingatlanok jövedelme 262 frt 50 kr. Osztrák magyarbank giro számla 593 frt 70 kr. Magyarleszámitoló bank check számla 16590 frt. Összesen 3872644 frt 15 kr. Kiadás: Kifizetett betétek 649 tételben 88906 frt 55 kr. Kifizetett és tökésített betéti kamatok 22236 frt 51 kr. Leszámitolt váltók és kötelevények 1802704 frt 86 kr. Visszleszámitolt váltók 875775 frt. Visszleszámitolt váltók kamatai 8859 frt 77 kr. Sz.-kereszturi fióktintézetnek a főpénztár 174590 frt. Parajdi irodának a főpénztár 267863 frt 79 kr. Sz.-kereszturi fiók a főpénztárnak átadott értékért 54065 frt 54 kr. Sz.-kereszturi fiók a főpénztárnak visszleszám. váltókért 167060 frt. Parajdi iroda a főpénztárnak visszleszám. váltókra 255290 frt. Parajdi iroda a fióktintézetnek átadott értékért 8565 frt. Rendes fizetések 4502 frt 84 kr. Irodai költségek 1726 frt 44 kr. Napi díjak 821 frt 50 kr. Jövedelmi pótlódó és illeték 1816 frt 4 kr. Betéti kamat-adó 765 frt 95 kr. Ingatlan vásárlás 522 frt 73 kr. Tisztviselők nyugdíjára 201 frt 27 kr. Kifizetett osztalék 7576 frt. Letétek 77161 frt 96 kr. Jótékonyozál 315 frt. Osz. magy. bank giro-számla 593 frt 70 kr. Magyar leszámitoló bank check számlája 18000 frt. Értékpapírok árfolyam klömbözete 649 frt 15 kr. Készpénz 1891. június 30-án 32074 frt 55 kr. Összesen: 3872644 frt 15 kr. Székely-Udvarhely, 1891. június hó 30-án. Ugron Gábor, igazgatóelnök. Bartha Károly, pénztárnok. Pál Adolf, könyvvezető.

Felolós szerkesztő:

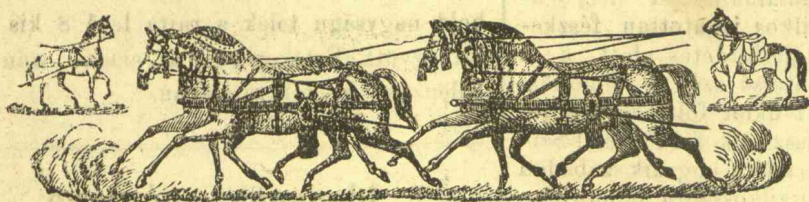
BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadóhivatalnok:

MAGYAR MIHÁLY.

Cluj-Napoca.

H i r d e t é s e k.

BENYOVITS ISTVÁN

erdélyrészi legnagyobb szijgyártó üzlete
Kolozsavartt, Híd-utca 17. sz., („Erzsébet szálloda“ mellett.)

Van szerencsém a n. é. t. közönségnek szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

szijgyártó üzletemben

bármintemű e szakmához tartozó dús választékban, szabott és jutányos ár mellett kapható.

Megrendeléseket magyar, német, francia, angol minta szerint, rajz vagy fénykép után elvállalok, a legkülönlegesebb kívánalmat kielégítőleg, helyben vagy vidékre, a legpontosabban, kitűnő és tartós előállításban, olcsón teljesítek; ugyancsak javításokat is.

Kiváló tiszteltetéssel

736. (3-6)

BENYOVITS ISTVÁN

szijgyártó.

Videki megrendeléseket, ugyancsak javításokat gyorsan, pontosan és legjutányosabb árban teljesítek.

Csak rövid ideig tart!

Hatóságilag engedélyezett

VÉGE LADÁS.

Üzletfelhagyás miatt raktárcmon levő

VARRÓGÉPEKET

családok és iparosok részére eddig elő nem fordult olcsó árakban eladom.

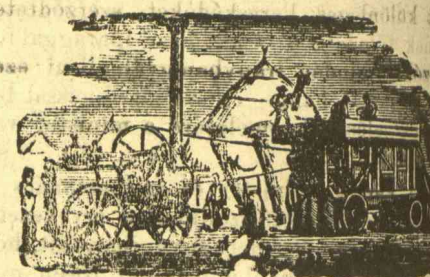
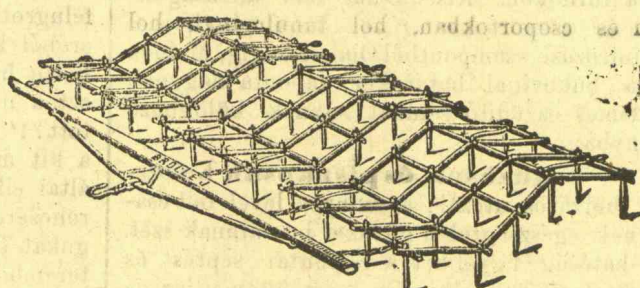
KOHN SÁMUEL

varrógép-raktár.

Kolozsavartt, belkőzép-utca II. szám, (Mikó ház.)
705. (7-10)

Potom áron!

Készpénz fizetés!

Gazdasági gépek

nagy választékban.

CSEPLŐGÉPEK, ROSTÁK,

Trieur, Törökbuza-morzsoló, Szecskavágó,
Répavágó, Daráló, Borsajtó, Eke, Borona,
Szénagyűjtő stb. stb.

legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

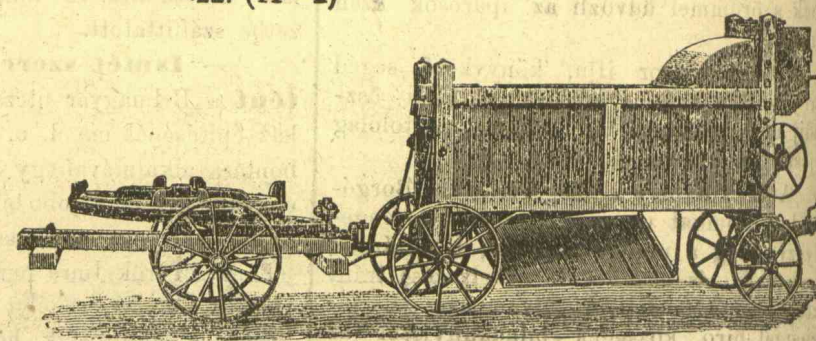
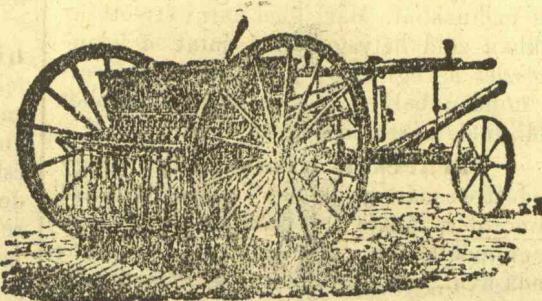
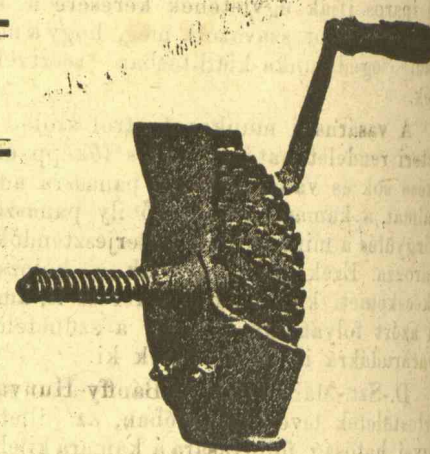
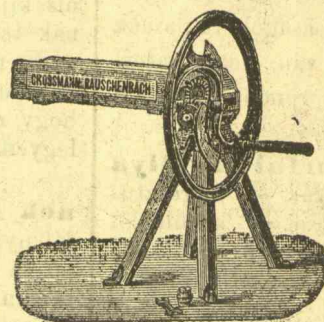
GABONA-ZSÁKOK.

TAUFFER FERENCZ

UTÓDÁNÁL,

Kolozsavartt, belkőzép-utca 6. szám.

622. (11-x)

B O R S Z É K.

➔ Gyógyfürdő Csikmegyében, 881 méter magasságban, fenyvesek közt. ➔

A fürdőidény megnyílik **junius hó 1-én.**

Közlekedés Szász-Régen utolsó vasuti állomás, hol az érkezőket gyors kocsik várják.

Borszék haladása az elmúlt év óta igen tetemes, 10 szebbnél szebb új nyaraló épült, nemkülönben a fürdők, kutak és sétányokon igen költséges és nagymérvű ujtások eszközöltettek.

A fürdő híres vasas savanyuvizei mellett eddig sehol nem létező hideg savanyuviz-fürdőkkel, jól berendezett hideg víz-gyógyintézet-tel, kitűnő vasas láppal és más meleg fürdőkkel rendelkezik. El van látva mindazon kényelmi és szórakoztató kellékekkel, melyekkel egy első rangú nagy fürdőnek birnia kell.

Zenáját ez évben a híres Balog Bandi kecskeméti cigány zenekara fogja szolgáltatni.

A borszéki savanyuviz budapesti és Dunántúli megyék fő- és kizárólagos raktárosa ez idő szerint **Édeskuty Lajos**, ezen kívül Magyarország minden nevezetesebb helyén raktár van felállítva és megrendelhető a következő árakon az alólírt igazgatóságnál:

Borszéki savanyuviz árak.

Szalmahüvelybe csomagolva:

1 üveg 2 Lit.	f. — 18
1 „ 1-4 „	f. — 18
1 „ 1 „	f. — 11
1 „ fél „	f. — 9

Rekeszekbe csomagolva:

50 üveg 1-4 Lit.	f. 6-60
25 „ 1-4 „	f. 3-30
50 „ 1 „	f. 6-10
25 „ 1 „	f. 3-10
50 „ 0-6 „	f. 5-80

454. (21-→)

A borszéki fürdő és üzlet igazgatósága.